

Fałszywe informacje w obrocie gospodarczym – jak przedsiębiorca może chronić swoją reputację

W relacjach biznesowych reputacja bywa równie istotna jak płynność finansowa, zaplecze organizacyjne czy jakość oferowanych usług. Informacja, że przedsiębiorca rzekomo znajduje się w likwidacji, nie realizuje zobowiązań, działa nierzetelnie albo utracił zdolność do dalszej współpracy, może w krótkim czasie podważyć zaufanie kontrahentów, pracowników, inwestorów i partnerów handlowych. Problem staje się szczególnie dotkliwy, gdy takie informacje rozpowszechnia były partner biznesowy, konkurent albo podmiot zainteresowany przejęciem klientów lub projektu.

Polskie prawo daje przedsiębiorcom kilka równoległych instrumentów ochrony. Kluczowe jest jednak szybkie działanie, zabezpieczenie dowodów i właściwe dobranie ścieżki prawnej.

Pierwszy krok: zabezpieczenie dowodów

Przedsiębiorca powinien w pierwszej kolejności ustalić, jakie informacje są rozpowszechniane, przez kogo, do kogo i w jakiej formie. Warto zabezpieczyć pisma, e-maile, zrzuty ekranu, komunikaty, nagrania, publikacje internetowe, wiadomości od kontrahentów oraz reakcje osób trzecich. Szczególnie cenne są zapytania od klientów lub partnerów, z których wynika, że powzięli wątpliwości co do sytuacji przedsiębiorcy, kontynuacji umów, płatności lub stabilności współpracy.

Wezwanie do zaniechania i sprostowania

Najczęściej pierwszym działaniem powinno być przedsądowe wezwanie do zaprzestania naruszeń. W takim piśmie należy wskazać, które informacje są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd, dlaczego naruszają interes przedsiębiorcy, a także czego adresat ma zaniechać.

Typowe żądania obejmują: zaprzestanie dalszego rozpowszechniania informacji, usunięcie publikacji lub korespondencji, wskazanie adresatów wcześniejszych komunikatów, skierowanie sprostowania oraz potwierdzenie wykonania żądań.

Ochrona dóbr osobistych przedsiębiorcy

Spółka, fundacja czy inna osoba prawna również korzysta z ochrony dóbr osobistych. Ochronie podlegają w szczególności dobre imię, renoma, reputacja, wiarygodność gospodarcza

i zaufanie potrzebne do prowadzenia działalności. Podstawą jest art. 43 k.c., zgodnie z którym przepisy o dobach osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych. Roszczenia wynikają przede wszystkim z art. 24 k.c.

W pozwie przedsiębiorca może żądać zaniechania naruszeń, usunięcia ich skutków, złożenia oświadczenia odpowiedzialnej treści i w odpowiedniej formie, a także roszczeń pieniężnych, w tym odszkodowania, jeżeli wykaże szkodę i związek przyczynowy. W praktyce sąd może nakazać publikację sprostowania, przeprosin albo skierowanie ich do konkretnych kontrahentów.

Czyny nieuczciwej konkurencji

Jeżeli nieprawdziwe informacje są rozpowszechniane w kontekście rywalizacji rynkowej, przejmowania klientów, projektu, kontraktu albo osłabiania pozycji innego przedsiębiorcy, warto rozważyć ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Art. 3 u.z.n.k. definiuje czyn nieuczciwej konkurencji jako działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Szczególne znaczenie ma art. 14 u.z.n.k., który dotyczy rozpowszechniania nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o przedsiębiorcy albo przedsiębiorstwie w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody.

Na podstawie art. 18 u.z.n.k. przedsiębiorca może dochodzić m.in. zaniechania niedozwolonych działań, usunięcia ich skutków, złożenia odpowiedniego oświadczenia, naprawienia szkody, wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści oraz – przy zawinionym czynie – zapłaty odpowiedniej sumy na cel społeczny.

Odpowiedzialność karna i wykroczeniowa

Kodeks karny przewiduje odpowiedzialność za zniesławienie, jeżeli ktoś pomaga przedsiębiorcę, osobę zarządzającą lub grupę osób o postępowanie albo właściwości mogące poniżyć w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do prowadzonej działalności. Podstawą jest art. 212 k.k.

Odrębnie art. 26 u.z.n.k. przewiduje odpowiedzialność za rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o przedsiębiorstwie, w szczególności o jego sytuacji gospodarczej lub prawnej, w celu szkodenia przedsiębiorcy albo przysporzenia korzyści sobie lub osobom trzecim. Sankcją jest kara aresztu albo grzywny.

Podsumowanie

Najważniejsze są szybkość i konsekwencja. Przedsiębiorca powinien zabezpieczyć dowody, wysłać przedsądowe wezwanie, zażądać sprostowania i usunięcia skutków naruszeń, a następnie – w razie braku reakcji – rozważyć pozew o ochronę dóbr osobistych, roszczenia z ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz odpowiednie działania karne lub wykroczeniowe. W sprawach reputacyjnych czas ma kluczowe znaczenie: im szybciej przedsiębiorca reaguje, tym większa szansa na ograniczenie szkody i przywrócenie zaufania rynku.

Adwokat Joanna Boroń

Adwokat Krzysztof Żuradzki
Rzecznik Praw Przedsiębiorców RIG
w Katowicach

KBZ Żuradzki Barczyk & Wspólnicy
Adwokaci i Radcy Prawni Sp. k. Katowice

WSPARCIE PRAWNE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

ROZWIĄZANIA PRAWNE I PODATKOWE W SYTUACJACH RYZYKA

DORADZTWO NA RYNKACH MIĘDZYNARODOWYCH

KBZ Law & Tax wspiera przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej, realizacji inwestycji oraz zarządzaniu ryzykiem prawnym i podatkowym.

PRAWO

Inwestycje i nieruchomości
Audyty śledcze (forensic)
Prawo pracy i HR
Spory gospodarcze
Compliance
Znaki towarowe
Korean Desk
China Desk
Italian Desk

PODATKI

Doradztwo podatkowe
Wsparcie w kontrolach podatkowych
Spory podatkowe
Struktury podatkowe
Doradztwo dla pracodawców
Ceny transferowe
MDR

GLOBAL MOBILITY

Legalizacja zatrudnienia
Relokacja pracowników
Delegowanie pracowników
Zezwolenia na pracę i pobyt
Obsługa HR dla pracodawców zagranicznych